

Palestijnse staat is in ieders belang

PALESTIJNSE ZETEL IN VN

Op goede gronden vormt de erkenning van de staat Palestina de pijler van elk vredesplan.

‘Wanneer we hier volgend jaar terugkomen, kunnen we een akkoord hebben dat zal leiden tot een nieuw lid van de Verenigde Naties – een onafhankelijke, soevereine staat Palestina die in vrede naast Israël leeft.’ Dit zei de Amerikaanse president Barack Obama vorig jaar tijdens zijn rede voor de algemene vergadering van de VN. Hoe kan het dat Amerikaanse politici en diplomaten op het ogenblik alles in het werk stellen om te voorkomen waartoe Obama opriep?

Komende week vraagt president Mahmoud Abbas van de Palestijnse Autoriteit bij de Veiligheidsraad van de VN om zijn status van ‘toehoorder zonder stemrecht’ op te waarden naar ‘volledig VN-lidmaatschap’. Die status geeft de Palestijnen toegang tot een serie VN-instellingen en tot het Internationaal Gerechtshof in Den Haag. Een volwaardig lidmaatschap van de VN vereist een voordracht van de Veiligheidsraad en een tweederde meerderheid van de 193 lidstaten. Het eerste zal door de VS worden gevetood, de benodigde 128 stemmen lijken wel zeker.

Door erkenning van een Palestijnse staat verandert ook de verhouding tussen Palestina en Israël. Een Palestijnse staat onderhandelt met Israël op basis van het gegeven dat twee leden van de VN een conflict hebben. Dan geldt namelijk hoofdstuk VII van het VN-charter dat stelt dat de Veiligheidsraad militaire of niet-militaire actie dient te nemen om internationale veiligheid en vrede te herstellen.

Zo onomstreden als het bestaan van Israël binnen de grenzen van 1948 internationaal is, zo onbetwist is het ook dat de Israëlische bezetting van Gaza, de Golan-hoogten en de Westelijke Jordaanoever in strijd is met het volkenrecht. De erkenning van de staat Palestina is dus in geen enkel opzicht een ‘delegitimatie’ van de staat Israël, maar wel de erkenning van de Palestijnse soevereiniteit. Zoals sommige Palestijnen het formuleren: ‘Het verandert van een conflict over het bestaan tot een conflict over grenzen.’

Die grenzen van 1967 zijn cruciaal in de onderhandelingen. De Palestijnen willen op basis daarvan wel praten over correcties van de grenzen van 1967 (vóór de Zesdaagse Oorlog). De Israëlische regering droomt nog steeds van een Eretz-Israël dat veel groter is dan het Israël van 1948; vandaar ook dat inmiddels een half miljoen ‘kolonisten’ op illegaal bezet gebied wonen. De bouw van neder-

Zwak Palestina is voor Israël minder bedreigend dan 5 miljoen niet-Joodse inwoners

zettingen in bezette gebieden en de geleidelijke ‘verovering’ van Oost-Jeruzalem op de Palestijnse bewoners gaat gestaag door.

De steun voor een Palestijnse staat is breed. Al sinds 2003 werkt het ‘Kwartet’ – de Verenigde Staten, Europese Unie, Rusland en de VN – aan een onafhankelijke Palestijnse staat ‘inclusief lidmaatschap van de VN’. Obama gaf 200 miljoen dollar voor de opbouw van de noodzakelijke bestuurlijke infrastructuur; ook de EU steunde dat. De donorconferentie in Brussel van april jongstleden constateerde dat de gerealiseerde opbouw meer dan voldeed voor een te vormen staat. Ook de speciale coördinator van de VN voor het Midden-Oosten, de Nederlandse diplomaat Ro-

bert Serry, het IMF en de Wereldbank waren deze mening toegedaan.

De Israëlische regering is mordicus tegen de erkenning van Palestina. Ze doorkruist de Groot-Israëlgedachte, en de Palestijnse staat zou het Israël moeilijk kunnen maken in internationale fora of zou klachten kunnen indienen bij het Internationaal Gerechtshof.

De Amerikanen – met Uri Rosenthal braaf in hun kielzog – verzetten zich sterk tegen erkenning, officieel onder de noemer dat erkenning een onderdeel moet zijn van het ‘vredesproces’; een proces waarin al tijdens geen beweging meer zit. Veel wijst erop dat de Palestijnse aanvraag tot hervatting van die onderhandelingen kan leiden. Het Amerikaanse Congres is echter vrijwel unaniem tegen het eenzijdig uitroepen van een Palestijnse staat. Daarbij worden de Palestijnen ook onder druk gezet met het dreigement alle financiële hulp (vorig jaar 600 miljoen dollar) stop te zetten.

En Nederland? De website www.premier-rutte.nl bracht een recent EU-overleg in de Poolse badplaats Sopot compact onder woorden: ‘Nederland drong er bij de overige landen op aan Palestina niet te erkennen. (...) De bewindsman wil het liefst dat Israël en de Palestijnen weer terugkeren aan de onderhandelingstafel. Het eenzijdig uitroepen van een Palestijnse staat zou de

kans op nieuw overleg verkleinen.’ Gezien de stilstand in de onderhandelingen is dat geen voorbeeld van Haagse realpolitik.

Overigens is goed te beargmenteren dat de niet-erkenning van Palestina vooral indruist tegen het Israëlisch belang. In de eerste plaats omdat Israël het aanmerkelijk makkelijker zou hebben met een militair zwakke staat Palestina dan met vijf miljoen niet-Joodse, grotendeels statenloze inwoners. Die vijf miljoen mensen binnen de Groot-Israëlische grenzen zijn ook een demografische tijdbom onder het gewenste Joodse karakter van Israël.

Bovendien staat Israël internationaal hoe langer hoe meer geïsoleerd. Egypte is bondgenoot af, evenals NAVO-lid Turkije. Tien jaar na 9/11 zien weinigen Israël nog als westerse voorpost tegenover islamitische terreurdreigingen. Is de politiek van Netanyahu niet eerder een oorzaak van dergelijke dreigingen?

Soms zijn wilde ideeën nodig om een probleem vlot te trekken: als de Israëli’s nu eens als eerste de staat Palestina erkennen?

IRIC VAN DOORN en **HUGO ARL-MAN** zijn oprichters van De Groep, ‘burgerinitiatief voor een rechtvaardig Midden-Oosten beleid’.